

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2018/2019

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Chýnov, okres Tábor, Gabrielovo náměstí 16
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Marcela Vosátková
Telefon na ředitele	381 297 056
E-mail na ředitele	vosatkova@zschynov.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Pavlína Bednářová
Telefon	381 297 056
E-mail	bednarova@zschynov.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Svatava Mládková
Telefon	381 297 056
E-mail	mladkova@zschynov.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ - I stupeň	10	233
ZŠ - II.stupeň	8	160
8leté Gymnázium – (Prima až Kvarta)	-	-
6leté Gymnázium – (Prima až Sekunda)	-	-
SŠ – ostatní	-	-
Celkem	18	393

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE, PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální a jiné okolí školy

ZŠ Chýnov je městská škola, počet žáků v posledních letech neustále narůstá. Nyní se pohybuje kolem čísla 393 a v průběhu školního roku se vlivem stěhování žáků mění. Spolupracujeme s MěÚ, s Policií ČR, s dětským lékařem, s kurátorem pro mládež Mgr. Kováčovou, s PPP Tábor, s Mgr. Kubů (Okresní soud v Táboře), s organizací Sananim, společností Porceta a s jinými organizacemi, které zajišťují programy primární prevence na základních školách. Dále škola využívá spolupráci s PPP Tábor.

Ve škole je příjemné prostředí pro vzdělání i zájmovou činnost. Obě oblasti jsou trvale na vysoké úrovni. Dosažená úroveň znalostí a dovedností žáků je dobrým předpokladem k úspěšnému vykonávání přijímacího řízení. Učitelé se trvale věnují nejen nadaným žákům, ale i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, což jim pomáhá vyrovnat se s pocity neúspěšnosti. Škola je zapojena do projektu „Bez obav spolu“, který zaměřen na vzdělávání pedagogů v oblasti inkluze. Mgr. Pavlína Bednářová působí na škole jako koordinátorka inkluze.

Rovněž klademe důraz na vytváření správných postojů a mezilidských vztahů. K tomu využíváme zapojení do různých humanitárních hnutí.

Zaměřujeme se na utužování vztahů v třídním kolektivu. Naší snahou je udržovat vztahy mezi žáky na dobré úrovni. Pokud někdy dochází k nějakým střetům, či náznakům šikanování, problém je řešen v zárodku a k vyhrocování nedochází. Některé problémy vyplývají z toho, že žáci žijí v neúplné rodině, což škola zohledňuje a snaží se pomoci. Někdy ale problémy vyplývají z nesnášenlivosti některých rodin mezi sebou a z neochoty řešit problémy. Jindy zase naruší klima školy žáci, kteří přišli odjinud a zavádějí zde „novoty“, na které nejsme zvyklí. V případě nutnosti svolávají třídní učitelé mimořádné třídní schůzky, na kterých se řeší zejména výchovné problémy a výchovné komise s rodiči a žáky dotčených stran.

2. Informace od pedagogů

V oblasti rizikového chování žáků hodnotí pedagogové situaci jako poměrně klidnou. Zaměřujeme se hlavně na prevenci šikany, kyberšikany a prevenci kouření, protože vycházíme z poznatku, že nejvíce drogově závislých se rekrutuje právě z řad kuřáků. Velký důraz klademe na hodnotnou náplň volného času. Proto na škole každoročně otevíráme kolem 25 zájmových útvarů.

Pedagogové mají největší problémy s přebujelou administrativou, s žáky, kteří nemají základní návyky z rodin a nesoudnými rodiči. Informace byly získány s diskuzí na formální i neformální úrovni a z dotazníků.

3. Informace od rodičů

Rodiče hodnotí situaci výskytu rizikového chování žáků na škole jako velmi dobrou. Největší obavy mají žáci ze šikany a kyberšikany. Informace byly získány z evaluačních dotazníků, od rodičů, z osobních jednání. Podle rodičů bychom se měli zaměřit na techniky obrany proti šikaně a probírat pravidla bezpečného internetu.

4. Informace od žáků

Z pohledu žáků je situace v oblasti výskytu rizikového chování žáků klidná. Sociální klima hodnotí jako dobré. Informace byly získány z diskuzí a dotazníků.

5. Hodnocení MPP minulého školního roku

Vzniklé problémy (šikana, nevhodné chování, slabý prospěch) řešíme ihned operativně s rodiči, s třídními učiteli, s výchovným poradcem, s metodikem prevence, s vedením školy a příslušnými orgány. Osvědčil se zápis ze schůzek se stanovením dílčích úkolů a kontrola jejich plnění při setkávání rodičů, žáků a pedagogů.

Soustředíme se hlavně na prevenci. Metodicka prevence sleduje nabídku preventivních programů, které by vyhovovaly žákům v jednotlivých ročnících. U žáků 6. ročníků se zaměřujeme na utužování vztahů v třídním kolektivu. Žáci na 2. stupni se zúčastnili besed na téma prevence zneužívání alkoholu a návykových látek. Pro žáky osmých a devátých ročníků byla zohledněna i trestněprávní odpovědnost mladistvých. Dále se žáci devátých ročníků zúčastnili soudního jednání u okresního soudu v Táboře. Mgr. Kubů jednání vedl a s žáky o případu diskutoval.

Pedagogičtí pracovníci se zúčastnili semináře pod názvem „Práce s třídním kolektivem“, kde si osvojili techniky různých her, které se zaměřují na upevňování vztahů v třídním kolektivu.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

V tomto školním roce chceme udržet a stále zkvalitňovat klima školy a pokračovat v trendu minulých let – prevence šikany a kyberšikany, prevence kouření a zneužívání návykových látek, právní odpovědnost mladistvých a kvalitní náplň volnočasových aktivit. I v letošním roce funguje pod ŠKdvacetpět zájmových útvarů, které vedou učitelé, rodiče a dobrovolníci z řad občanů Chýnova. Pomáhají rozvíjet talent žáků a předcházet rizikovému chování žáků.

Dlouhodobě probíhá na škole projekt „Slušné chování“. Žáci si společně s vyučujícími vytvořili pravidla slušného chování a sankce za jejich porušení, která jsou vyvěšena ve třídě. Během školního roku jsou pravidla stále připomínána. Případný problém se řeší aktuálně na žákovské radě vždy první středu v měsíci.

I v letošním školním roce se zaměříme na zdravý životní styl v rámci „Světového dne pro srdce“ a na pomoc tělesně či mentálně postiženým dětem v rámci „Stonožkového týdne“.

S rostoucím používáním elektronické komunikace na sociálních sítích stále trvá zaměření na kyberšikanu a bezpečný pohyb na internetu.

Škola se zapojila do projektu „Bez obav spolu“, ve kterém školní metodik prevence funguje jako koordinátor inkluze a ostatní pedagogové mají možnost se zúčastnit seminářů zaměřených na inkluzivní vzdělávání a prevenci rizikového chování. Dále jsou pro pedagogický sbor plánované semináře v rámci tohoto projektu zaměřené na agresi a agresivitu žáků ve škole.

Současně probíhá i projekt MAP, který nabízí rovněž kvalitní semináře pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Všichni pedagogové i žáci by se měli zaměřit se na budování kvalitních vztahů v kolektivu třídy, na vzniklé problémy reagovat okamžitě. Učitelé by měli být důslední při řešení problémových situací, při porušování školního řádu by měli postupovat jednotně a dbát na dodržování všech dohodnutých pravidel.

C. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

Pedagogický sbor spolupracuje, jeho členové se vzájemně informují a vzdělávají se. Sledují aktuální nabídky seminářů. Cíle viz. bod A,B.Dle nabídky proběhne alespoň jednou ročně seminář pro pedagogické pracovníky. V rámci projektu Bez obav spolu budou pedagogové dále informováni prostřednictvím koordinátorky inkluze, která přednese získané poznatky.

V následujícím školním roce:

- žáky důkladně seznámit se školním řádem, důsledně a jednotně postupovat při vzdělávání a výchově, dbát na dodržování školního řádu – všichni PP
- přiměřeně věku seznámit žáky s prací ŠMP /možnostmi a místem konzultací i dalších setkání/a se Strategii prevence – TU na 1. st., ŠMP a TU na 2. st.
- upozornit žáky na možnosti využití schránky důvěry – TU, ŠMP, informace na nástěnce
- dále rozvíjet spolupráci školy a rodiny – všichni PP
- včas rozpoznávat a řešit rizikové chování v kolektivu třídy a rozvíjet pozitivní vztahy v celém třídním kolektivu i mezi jednotlivci, mladšími i staršími žáky – všichni PP
- rozvíjet pozitivní vztahy v třídním kolektivu – všichni PP
- dbát na dodržování třídních pravidel slušného chování – všichni PP

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování žáků

Výchovná poradkyně a školní metodička prevence navštěvuje vzdělávací akce PPP Tábor, pedagogičtí pracovníci využívají organizaci ZVaS Tábor a semináře v rámci projektů. Soupis akcí na školní rok je součástí DVPP.

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor – organizace, odborník	Počet školených pedagogů
Hry a aktivizační metody ve výuce	6	7. 11. 2018	Contexta	24
Společné vzdělávání	6	leden 2019	Mgr. Kropíková	24
Agrese a agresivita	8	březen 2019	PaeDr. Martínek (BOS projekt)	24
TU jako leader	6	duben 2019	Mgr. Hubatka	24

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence rizikového chování žáků

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor – organizace, odborník
Bez obav spolu (BOS)	-	celoročně	ZVaS Tábor
Schůzka metodiků prevence	6	říjen 2018 květen 2019	Okresní metodička prevence, Ing. Pýchová
Krajská konference primární prevence	12	Duben 2019	JČ kraj, odbor sociálních věcí, oddělení prevence

4. Způsob spolupráce s ostatními pedagogy

Pedagogický sbor si předává zkušenosti a informace v rámci formálních i neformálních schůzek, při pedagogických radách a provozních poradách. Všichni se podílí na zajištění projektových dnů. ŠMP sleduje nabídky preventivních programů a dle plánu zajišťuje jednorázové besedy pro třídy po konzultaci s třídními učiteli.

Výchovnou komisi na základní škole tvoří: Mgr. Vosátková (ředitelka školy), příp. Mgr. Rada (zástupce školy), Mgr. Mládková (výchovná poradkyně), Mgr. Bednářová (metodička prevence). Tato komise se schází při řešení problémů a dále pak informuje ostatní kolegy.

Počty pedagogických pracovníků	Celkem: 29	Podílející se aktivně na prevenci	Nepodílející se aktivně na prevenci
Z toho vedení školy	2	2	0
Z toho učitelé	22	22	0
Vychovatelé	3	3	0
Asistent pedagoga	2	2	0

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP , možnostmi spolupráce a MPP

ŠMP a výchovná poradkyně se představují rodičům žáků prvních tříd v listopadu na třídních schůzkách, kde pohovoří o svých činnostech. V ostatních třídách seúčastní třídních schůzek. Zveřejní rodičům kontakty na sebe a konzultační hodiny, kdy jsou v případě potřeby k dispozici. Informace jsou také zveřejněny na webových stránkách školy v sekci poradenské služby. Aktuální informace pro žáky a rodiče jsou zveřejňovány na webových stránkách školy a na nástěnce v prostorách školy.

2. Aktivity pro rodiče

Název aktivity	Datum konání	Realizátor, přednášející

3. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Světový den pro srdce	27. září 2018	Mgr. Dvořák
Memoriál Tomáše Havla	říjen 2018	Mgr. Holotová
Stonožkový týden	říjen 2018	Všichni pedagogové
Třídní schůzky pro rodiče a žáky 9. ročníků se zástupci středních škol a úřadem práce	listopad 2018	Výchovná poradkyně Mgr. S. Mládková
Týden UNESCO	duben 2019	Všichni pedagogové
Den dětí	červen 2019	Mgr. Dvořák
Akce turistického kroužku	průběžně	Mgr. Dvořák
Liga proti rakovině	jaro 2019	Mgr. Holotová
Projekt slušné chování	průběžně	Všichni pedagogové

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

Školní metodička prevence se představí v každé třídě. Seznámí žáky s místem, kde ji mohou najít (v kabinetu matematiky, 2.patro) a s dobou, kdy ji mohou žáci navštívit (kdykoliv v pracovní době). Žáci mohou také využít schránky důvěry, která je umístěna v přízemí v chodbě u jídelny. Do ní mohou vhodit svůj dotaz, který je následně vyřešen. Zodpovězen je buď prostřednictvím školního časopisu, nebo v rámci žakovské rady, která se koná každou první středu v měsíci. Na školní metodičku prevence se mohou žáci obrátit v záležitostech, jako jsou např. šikana, násilí (ve škole, doma), zneužívání, závislosti a ostatní oblasti rizikového chování.

Školní metodičku prevence mohou žáci kontaktovat prostřednictvím schránky důvěry, emailu, nebo osobní schůzky.

2. 1. Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Jedná se o aktivity, které jsou součástí učebního plánu (na základě již zpracovaného Školního vzdělávacího programu) + aktivity, které nejsou součástí učebního plánu. Jde o aktivity, které nereagují na aktuální problémy a týkají se všech tříd v daném ročníku.

Témata se v jednotlivých ročnících prolínají různými předměty. Všichni učitelé spolupracují prostřednictvím předmětových komisí. Témata jsou probírána přiměřeně věku dítěte.

1. ročník (třídy 1.A, 1.B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Prvouka	Bezpečná cesta do školy a ze školy (procházka městem)	Mgr. Musilová, Mgr. Sváčková
Prvouka	Slušné chování, školní řád, komunikace a vztahy mezi žáky (hraní rolí)	
Prvouka	Denní rytmus (předávání informací)	
Prvouka	Zdraví – strava a čistota (předávání informací)	
Prvouka	Setkání s cizím člověkem (samostatná práce, hraní rolí)	
Prvouka, tělesná výchova	Cvičením a sportem proti nudě(cvičení, předávání informací)	
Tělesná výchova	První pomoc (praktický nácvik)	

2. ročníky (třídy 2. A, 2. B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Prvouka	Bezpečná cesta do školy a ze školy (procházka městem)	Mgr. Melicharová, Mgr. Kršková
Prvouka	Slušné chování, školní řád, komunikace a vztahy mezi žáky (předávání informací, samostatná práce)	
Prvouka	Rodina a příbuzní, pomoc v domácnosti – práva a povinnosti (předávání informací, samostatná práce, hraní rolí)	
Prvouka	Zdraví – strava a čistota (předávání informací)	
Prvouka	Setkání s cizím člověkem (samostatná práce, hraní rolí)	
Prvouka, pracovní výchova	Práce a volný čas (prožitková aktivita)	Mgr.D.Eyberotvá
Prvouka	Tísňová volání (hraní rolí, samostatná práce)	
Prvouka, tělesná výchova	První pomoc, ochrana člověka za mimořádných situací (předávání informací)	Mgr. I. Eybertová

3. ročníky (třídy 3. A, 3. B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Prvouka	Rodina, domov (samostatná práce, diskuze)	Mgr. Vosátková, Mgr. Kršková
Prvouka	Bezpečná cesta do školy a ze školy, dopravní výchova (návštěva dopravního hřiště, hry)	
Prvouka	Zdravá výživa, zdraví (předávání informací)	
Prvouka	Pracovní činnosti – povolání (diskuze)	
Prvouka	Člověk mezi lidmi (prožitková aktivita)	
Prvouka	Člověk a zdraví (samostatná práce)	
Prvouka	První pomoc, tísňová čísla (návěv první pomoci, využití tísňových čísel)	
Tělesná výchova	Osobní hygiena, škodlivost kouření a drog	Mgr. Rada Mgr. Holotová

4. ročníky (4. A, 4. B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Vlastivěda	Vztah k přírodě, ochrana a chování v přírodě (procházky do přírody, samostatná práce)	Mgr. D. Eybertová Mgr. Růžičková

Přírodověda	Bezpečná cesta do školy a ze školy, dopravní výchova (návštěva dopravního hřiště, hry)	
Přírodověda	Zdravá výživa, zdraví (předávání informací)	
Přírodověda	Pracovní činnosti – povolání (diskuze)	
Přírodověda	Člověk mezi lidmi (prožitková aktivita)	
Přírodověda	Člověk a zdraví (samostatná práce)	
Přírodověda	První pomoc, tísňová čísla (návěv první pomoci, využití tísňových čísel)	
Přírodověda	Nebezpečí – drogy, šikana (předávání informací, prožitková aktivita)	
Přírodověda	Ochrana člověka za mimořádných situací (hry, předávání informací)	
Tělesná výchova	Osobní hygiena, škodlivost kouření, drog, alkoholu (předávání informací)	Mgr. Holotová

5. ročníky (třídy 5. A, 5. B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Přírodověda	Vztah k přírodě, ochrana a chování v přírodě (procházky do přírody, samostatná práce)	Mgr. Skalníková, Mgr. Kášková
Přírodověda	Bezpečná cesta do školy a ze školy, dopravní výchova (návštěva dopravního hřiště, hry)	
Přírodověda	Tělo a zdraví (krátkodobé projekty, hry)	
Přírodověda	Protidrogová prevence (diskuze, předávání informací)	
Přírodověda	Člověk na Zemi (prožitková aktivita)	
Přírodověda	Muž a žena (předávání informací, samostatná práce)	
Přírodověda	Sexuální výchova (předávání informací)	
Přírodověda	První pomoc, tísňová čísla (návěv první pomoci, využití tísňových čísel)	
Přírodověda	Nebezpečí – drogy, šikana (předávání informací, prožitková aktivita)	
Přírodověda	Ochrana člověka za mimořádných situací (hry, předávání informací)	
Přírodověda	Denní režim (projektová výuka)	
Přírodověda	Prevence úrazů, první pomoc a tísňová volání (prožitková aktivita)	
Informatika	Bezpečně na internetu (interaktivní výuka)	Mgr. M. Rada
Tělesná výchova	Osobní hygiena, škodlivost kouření, drog, alkoholu (předávání informací)	Mgr. D. Holotová

6. ročníky (třídy 6. A, 6. B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Přírodopis	Vztah k přírodě, ochrana a chování v přírodě (procházky do přírody, samostatná práce, krátkodobé projekty)	Mgr. Kuchařová
Občanská výchova	Naše škola - práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva (krátkodobé projekty)	Mgr. Šmejkalová Mgr. Mládková
Občanská výchova	Národnostní menšiny (předávání informací)	
Občanská výchova	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti (předávání informací, samostatná práce)	
Výchova ke zdraví	Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty, problémy lidské nesnášenlivosti (prožitková aktivita)	Mgr. Šmejkalová Mgr. Dvořák
Výchova ke zdraví	Zásady lidského soužití - vztahy v rodině, náhradní rodinná výchova, pravidla chování, výhody spolupráce mezi lidmi, nebezpečí rasismu a extremismu (projektová výuka)	
Výchova ke zdraví	Vztahy mezi lidmi - vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, rodina, vztahy v rodině, škola, vrstevnická skupina (hry, projektová výuka)	
Výchova ke zdraví	Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání, tělesné a duševní změny, sexuální dospívání a reprodukční změny, těhotenství a rodičovství mladistvých, změny v chování v dospívání (samostatná práce, diskuze, videozáznam)	
Výchova ke zdraví	Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví, zásady zdravého stravování, poruchy příjmu potravy, tělesná a duševní hygiena, zásady intimní a duševní hygieny, význam pohybu ke zdraví, režim dne (krátkou projekty, samostatná práce)	
Výchova ke zdraví	Prevence odstraňování škodlivých návyků a zneužívání škodlivých látek , bezpečné způsoby chování, nemoci přenosné pohlavním stykem, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, zdravotní preventivní a lékařská péče (předávání informací, samostatná práce)	
Informatika	Bezpečně na internetu (interaktivní výuka)	Mgr. Dvořák

7. ročníky (7. A, 7. B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Přírodopis	Vztah k přírodě, ochrana a chování v přírodě (procházky do přírody, samostatná práce, krátkodobé projekty)	Mgr. Kuchařová
Občanská výchova	Život občanů (krátkodobé projekty, samostatná práce, předávání informací)	Mgr. Mládková

Výchova ke zdraví	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - stres a jeho vztah ke zdraví, příčiny stresu, kompenzace stresu, relaxační techniky k překonání únavy, posilování duševní odolnosti, civilizační choroby, rizika civilizačních chorob, prevence civilizačních chorob, lékařská prevence, výživa a zdraví, zásady zdravého stravování, poruchy příjmu potravy, zdravý jídelníček, nesprávné stravovací návyky, auto-destruktivní závislosti, zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství, práce s počítačem, návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu), náboženské sekty, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, šikana a jiné formy násilí, sexuální kriminalita, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečnost a zdraví ve škole, v dopravě, ochrana zdraví při různých činnostech, manipulativní reklama a informace, reklamní vlivy, působení sekt, ochrana člověka za mimořádných situací, živelné pohromy, terorismus (krátkodobé projekty, prožitková aktivita, hra, samostatná práce, předávání informací)	Mgr. Mládková
Informatika	Bezpečně na internetu (interaktivní výuka)	Mgr. Dvořák

8. ročníky (třídy (8. A, 8. B))

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Přírodopis	Vztah k přírodě, ochrana a chování v přírodě (procházky do přírody, samostatná práce, krátkodobé projekty)	Mgr. Kuchařová
Přírodopis	Rozmnožování člověka, vývin nového jedince, zdraví a nemoc (předávání informací)	
Chemie	Zásady bezpečné práce, mimořádné události	Mgr. Kuchařová
Fyzika	Poskytování první pomoci při úrazu elektrickým proudem (předávání informací, videozáznam)	Mgr. Bednářová
Občanská výchova	Podobnost a odlišnost lidí (prožitková aktivita)	Mgr. Jaroš
Občanská výchova	Vnitřní svět člověka (samostatná práce, krátkodobé projekty)	
Občanská výchova	Lidská práva (předávání informací)	
Občanská výchova	Protiprávní chování, právo v každodenním životě (diskuze, předávání informací)	
Informatika	Bezpečně na internetu (interaktivní výuka)	Mgr. Radová Mgr. Dvořák
Tělesná výchova	Drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty), reakce těla při zhoršení rozptyl.podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit (předávání informací, diskuze)	Mgr. Jaroš, Mgr. Holotová

9. ročníky (9. A, 9. B)

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Přírodopis	Vztah k přírodě, ochrana a chování v přírodě (procházky do přírody, samostatná práce, krátkodobé projekty)	Mgr. Kuchařová
Přírodopis	Rozmnožování člověka, vývin nového jedince, zdraví a nemoc (předávání informací)	
Chemie	Ochrana přírody (videozáznam)	Mgr. Kuchařová
Fyzika	Havarijní plány a opatření k ochraně zdraví lidí (předávání informací, videozáznam)	Mgr. Bednářová
Občanská výchova	Právo v každodenním životě	Mgr. Šmejkalová
Občanská výchova	Evropská integrace, mezinárodní spolupráce (samostatná práce, krátkodobé projekty)	
Občanská výchova	Globalizace (předávání informací)	
Výchova ke zdraví	Vztahy ve dvojici – výběr partnera, nebezpečí AIDS, situační hry a dialogy – komunikace mezi partnery (hry, prožitková aktivita)	Mgr. Šmejkalová
Výchova ke zdraví	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – partneři nevhodní pro život, sexuální úchytky, plánované rodičovství, antikoncepční metody, ochrana před těhotenstvím (videozáznam, krátkodobé projekty, samostatná práce)	
Výchova ke zdraví	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – nemoci přenosné pohlavním stykem, promiskuita, láska, rodina, lidská práva, konflikty mezi partnery, vztahy já a ty, psychologické hry (předávání informací, samostatná práce)	
Výchova ke zdraví	Bezpečné chování - prevence zneužívání návykových látek, Rizika užívání návykových látek - dopad na zdraví a vztahy, Závislost a možnosti léčení, jak odmítnout drogu (předávání informací, videozáznam, krátkodobé projekty)	
Výchova ke zdraví	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – osobní bezpečí, první pomoc, chování v krizových situacích (krátkodobé projekty, prožitková aktivita, samostatná práce)	
Informatika	Bezpečně na internetu (interaktivní výuka)	Mgr. Radová
Tělesná výchova	Drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty), reakce těla při zhoršení rozptyl.podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit (předávání informací, diskuze)	Mgr. Jaroš, Mgr. Holotová

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci na škole

SPJ který bude řešen:	Nevhodné chování
Jak byla situace zjištěna: průběžné sledování	
Kdo bude situaci řešit –pedagogický sbor, TU	
Kdy bude situace řešena: okamžitě	
S použitím jakých metod bude intervence vedena: diskuse, skupinová práce, komunitní kruh ve třídě	
Způsob ověření efektivity intervence: Sledování klimatu na škole	

SPJ který bude řešen:	podezření na šikanu
Jak byla situace zjištěna: sdělení informátora	
Kdo bude situaci řešit – Výchovný poradce, školní metodik prevence, TU	
Kdy bude situace řešena: okamžitě, dle dohody s externím pracovníkem	
S použitím jakých metod bude intervence vedena: práce s třídním kolektivem, komunitní kruh, hry utužující vztahy v třídním kolektivu	
Způsob ověření efektivity intervence: dotazník klima třídy, diskuze	

2. 3. Jednorázové aktivity pro žáky

Název aktivity, akce	Datum	Realizátor
Čas proměn, dívky 7. ročník	8. 10. 2018	MP Education, A. Paroubková
Účast u soudního procesu, okresní soud Tábor, 9. ročník	listopad 2018	Mgr. Kubů
Vzpouza úrazů, 1., 2., 9. ročník	Leden 2019	VZP
Jeden svět, promítání filmů, 2. stupeň	Únor 2019	ŠMP
Právní vědomí mládeže 9. ročník	březen 2019	PČR, Mgr. Doubek
Bezpečný internet, rizika kyberšikany 8. ročník	březen 2019	PČR, Mgr. Doubek
Bezpečný internet, rizika kyberšikany 6. ročník	březen 2019	PČR, Mgr. Doubek
Bezpečný internet, rizika kyberšikany 7. ročník	březen 2019	PČR, Mgr. Doubek
Cítím se bezpečně s přáteli?, 3. ročník	duben 2019	OS Semafór
Vliv vrstevníků, 4. ročník	duben 2019	OS Semafór
Sociální a emoční změny v pubertě, 5. ročník	duben 2019	OS Semafór
Vliv vrstevníků, 6. ročník	duben 2019	OS Semafór
Výchovný koncert ZUŠ, 2. stupeň	květen 2018	ZUŠ Sezimovo Ústí
Auritus, K centrum, 9. ročník, exkurze s programem NL	Květen 2019	ŠMP, TU 9. ročníků

2. 4. Volnočasové aktivity pro žáky

Název aktivity, akce, kroužku	Datum nebo frekvence konání	Vedoucí programu
25 zájmových útvarů	1x týdně	viz.příloha
Víkendové akce turistického kroužku	1x měsíčně	Mgr. Dvořák
Noc s Andersenem	říjen	D.Šalátová, ŠK a družina
Halloween	listopad	žáci 9. ročníků
Filmová noc	průběžně	Mgr. Jaroš
Akce tanečních kroužků	průběžně	K. Holcupová
Masopust	Únor 2019	ŠD, ŠK, celá škola
Vynášení Morany	Březen 2019	ŠD, ŠK

V. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP, okresní metodička prevence	Ing. Monika Pýchová	M. Koláře 2118, Tábor, 381252851 monika.pychova@pppcb.cz
PPP Tábor	Mgr. Martina Králová	martina.kralova@pppcb.cz , 381 211 795
Zdravotní středisko	MUDr. Havlíček	Chýnov, 774268618
Policie ČR	Mgr. Doubek	724 250 842
Odbor sociálních věcí	Bc. Petr Kandrát	Vedoucí oddělení sociálně právní ochrany dětí, Tábor, 381 486 414
Oddělení sociální prevence	Mgr. S. Kováčová	Kurátor pro děti a mládež, 381 486 422
Krajský úřad Jihočeského kraje	Mgr. P. Čalounová	České Budějovice, 386 720 756 CalounovaP@kraj-jihocesky.cz
Krajský koordinátor prevence rizikového chování	Bc. Tomáš Bílý, DiS	bily@kraj-jihocesky.cz , 386 720 756

VI. EVIDENCE A EFEKTIVITA

- vedení záznamů o výskytu RCH
- dotazníky, ankety pro učitele i žáky a další způsoby vyhodnocování aktivit
/ např. diskuse, rozhovor, volné psaní jako následná reakce na realizované aktivity, sociometrie - Naše třída a další /
- vedení záznamů z jednání s rodiči- v ředitelně, kontrola plnění uložených úkolů
- pravidelná zpráva ŠMP v rámci pedagogických porad

- spolupráce ŠMP a pedagogů při přípravě nové Strategie prevence, hodnocení prevence, přípravě a vyhodnocování aktivit

VII. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum	Podpis ředitele/ředitelky školy
Seznámení ředitele/ředitelky školy s MPP		
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP		Viz příloha

Přílohy: Zájmová činnost 2018/2019

Seznam zájmových kroužků pro školní rok 2018/2019

	Název	Vedoucí	Kdy pracuje
1	Počítačové hry I.	Šalátová D.	Pá 13 ¹⁵ – 15 ⁰⁰
2	Historický 8. a 9. roč.	Jaroš O.	dle dohody
3	Technický	Vandělk J.	Pá 13 ²⁰ – 15 ⁰⁰
4	Mladý reportér	Rada M.	flexibilně
5	FIE – 2. třídy	Kršková J.	Po 12 ¹⁵ – 13 ¹⁰
6	Bowling od 4. roč. - 1 x za 14 dní	Hesová V.	dle dohody
7	Paličkování od 2. tř.	Runtová I.	St 13 ²⁰ - 15 ⁰⁰
8	Logopedický	Příplatová S.	dle dohody
9	Německý jazyk 1. st.	Eybertová D.	Út 13 ²⁰ – 14 ⁰⁵
10	Švihadla 1. stupeň	Markvartová Š.	Po 13 ¹⁵ – 15 ⁰⁰
11	Zdravotnický	Holotová D.	Pá 12 ¹⁵ – 13 ¹⁰
12	Basketbal	p. Dušek	St 15 ⁰⁰ - 16 ¹⁵
13	Angličtina 2. tř.	Kášková H.	Po 12 ²⁵ 13 ¹⁰
14	Moderní tanec 3. - 5. roč.	Kášková H., Jůzová N.	St 14 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
15	Rybářský	Vítů Karel	St 13 ¹⁰ - 14 ¹⁰
16	BOOMWHACKERS - speciální hudební nástroj	Bednářová P.	Čt 11 ³⁰ – 12 ¹⁵
17	Pěvecký	Skalníková M., Bednářová	dle dohody
18	Výtvarný	Sváčková J.	Út 13 ²⁰ - 15 ⁰⁰
19	Sportovní kroužek 1. a 2. tř.	Melicharová I.	Čt 13 ³⁰ - 14 ¹⁰
20	Turistický	Dvořák P.	Pá 13 ⁰⁰
21	Novinářský	Dvořák P.	Po 7 ⁰⁰ - 7 ³⁰
22	Šikovné ruce	Drdová I.	dle dohody
23	Step Aerobic od 4. tř	Skalníková M.	dle dohody
24	Keramický	Musilová A.	Po 13 ²⁰ - 15 ⁰⁰
25	Čtenářské dílny	Eybertová I.	St 13 ⁰⁰ - 14 ¹⁵
26			
27			
28			
29			
30			

Krizový plán šikany

Krizový plán šikany je přílohou Minimálního preventivního programu a vychází z **Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)**. Cílem je ukázat možnosti předcházení výskytu šikany a efektivní reakce, pokud k výskytu rizikového chování dojde.

Strategií výchovně vzdělávacího procesu ve škole je vytváření a udržení bezpečného prostředí pro žáky. Snahou školy je předcházet rizikovému chování žáků, budování pozitivního klimatu ve škole a podpora komunikace se žáky i rodiči.

1) Úvodní ustanovení

Škola má ze zákona jednoznačnou odpovědnost za vytváření a udržování bezpečného prostředí, za ochranu žáků a jejich zdraví. Ředitel školy má zároveň odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pro své zaměstnance, tedy také za prevenci šikany zaměřené na učitele.

Škola má vyškolené odborníky v prevenci rizikového chování i řešení šikany – školní metodičku prevence Mgr. Pavlínu Bednářovou a výchovnou poradkyni Mgr. Svatavu Mládkovou. Dále je zajištěno vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování.

Škola spolupracuje s PPP, PČR, OSPOD a dalšími organizacemi a institucemi (viz. kontaktyv MPP) na prevenci šikany a při řešení pokročilé šikany či kyberšikany.

2) Charakteristika šikany

Šikana je chování, které splňuje tyto znaky:

- je cílené vůči jedinci/skupině
- záměrem je oběť ohrozit, ponížit, zastrašit
- je opakované, často dlouhodobé
- existuje jedinec či skupina, jimž přináší prospěch, uspokojení
- oběť dlouhodobě trpí, neumí se bránit
- s časem se stupňuje

Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování, nepoměr sil, bezmocnost oběti, samoučelnost agrese.

Za šikanování se nepovažuje: škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování, jednorázová rvačka, nevhodný vtip, nebo konflikt.

Podoby šikany:

Přímá šikana může mít podobu **fyzickou** (např. bití, plivání, tahání za vlasy), **verbální** (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo **neverbální** (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání,

používání zastrašujících nebo výhružných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).

Nepřímá šikana má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka, rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy

Kyberšikana (elektronická šikana), která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení.

3) Vyšetřování šikany (strategie první pomoci)

Vyšetřování šikany je velmi citlivou záležitostí. Učitel by neměl podlehnout pocitu, že je „poslední spravedlivý“, ani tomu, že se „zase tak moc nestalo“.

Vyšetřování zárodečného stadia šikanování, podezření na šikanu

Pracovník, který pozoruje šikanu nebo na ni byl upozorněn (žákem, rodičem, jinou osobou) musí:

1. Konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy, třídním učitelem (neměl by být hlavním vyšetřovatelem).
2. Oznamit své podezření co nejdříve vedení školy, školní metodičce prevence, výchovné poradkyni a konzultovat další postup – dohodnout se, kdo povede vyšetřování.

3. Kvalifikovaně odhadnout stadium a formu šikany.
4. Vyslechnout postupně více nezaujatých svědků – spolužáků, těch, co na šikanu upozornili. Navodit atmosféru podpory a povzbuzení, že jejich spolupráce nebude prozrazena a je zajištěna jejich bezpečnost. Provést zápis důležitých informací.

Vyšetřování:

- upozornit na provádění zápisu
- netlačit, nechat je říct to, co chtějí
- mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany rodičů

Rozhovor se svědky:

- začít vyšetřování se „zdravým jádrem“, nikdy nezačínat agresory

Získat odpovědi na otázky:

- Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí?
 - Co se stalo, co tomu předcházelo?
 - Kdo je agresorem, kolik je agresorů? Kdo z nich je iniciátor? Kdo aktivní účastníkšikanování?
 - Co, kdy (pravidelně o přestávkách, cestou ze školy, náhodně, jen při určitých okolnostech, při převlékání na TV, ...), kde (cestou do školy, v šatně, na WC) a jak dělali agresor-obětem?
 - Jak se chovali ostatní?
 - Co jsi dělal ty?
 - Komu se co stalo?
 - Jak dlouho šikana trvá?
5. Spojit se s rodiči případné oběti, konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany. Poprosit je o pomoc.
 6. Vyslechnout oběť (citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací, nikdy neřešit problém před celou třídou). Vše zapsat.
 7. Zajistit ochranu oběti šikany.
 8. Vyslechnout agresory – překvapivě, znemožnit domluvu, soustředit se na rozpory ve výpovědích agresorů.

Nikdy konfrontace obětí a agresorů.

Rozhovor s agresory:

- A. *Zahřívací předkolo:* pracovat s citovým napětím, navodit moment překvapení, šokovat, předkládat důkazy a detailní popisy jeho role při šikanování.

- B. *Monolog*: nerušit jeho prostor, dívat se do očí, nepovzbuzovat, jen si vše zapisovat, počkat, až domluví.
- C. *Dialog*: doplňující otázky – klást otázky tak, aby se zapletl do vlastních lží, stupňovat citové napětí, nabídnout polehčující okolnosti v případě přiznání se, nechat si od něj podepsat zápis. Celé zopakovat se všemi agresory. Každého po rozhovoru odvést do jiné místnosti.
- D. *Konfrontace*: posadíme si je tváří v tvář, povíme jim, jak vypovídali – začnou se mezi sebou dohadovat, vzájemně se obviňovat. Vytipujeme nejslabší článek, dovedeme je k přiznání. Zabránit zinscenování křivé výpovědi. Dokončit vyšetřování tentýž den.

9. Individuálně pozvat rodiče agresorů. Seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření.
10. Individuálně pozvat rodiče obětí šikany. Seznámit je se situací, domluvit se na opatřeních.
11. Rozebrat situaci ve třídě (vynechat citlivé detaily), vysvětlit nebezpečí a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků, třídu i nadále pozorně sledovat. Nadále pokračujeme v práci se třídou.

Situaci rozebere třídní učitel nebo školní metodička prevence, výchovná poradkyně, vedení školy na třídních schůzkách (mluví více všeobecně, nejmenuje, ...). Pokud je třeba, je svolána mimořádná třídní schůzka.

12. Metoda usmíření (používá se při řešení počátečního stádia šikany). Společné setkání třídy a hledání nápravy: hovořit se třídou v komunitním kruhu, omluva a usmíření agresora a oběti, předkládání návrhů pro nápravu. Vhodné otázky: Co si myslíte, že není v téhle třídě v pořádku? Co byste mohli udělat, aby se to příště nestalo? Při posledním sezení položit otázku, jestli si žáci myslí, že je problém vyřešen.
13. Pokud se řeší situace pouze odchodem žáka do jiné školy, měl by odejít agresor, nikoli oběť.

Vyšetřování pokročilé šikany

1. Záchrana oběti.
2. Svolání výchovné komise (školní metodička prevence, výchovná poradkyně, ředitelka školy nebo zástupce, třídní učitel, popř. zainteresovaný učitel). Proběhne domluva na spolupráci při vyšetřování.
3. Agresoři vypovídají před komisí. Zabránění domluvě agresorů.
4. Porada komise na trestech.
5. Zavolat agresory a sdělit jim tresty.
6. Oznámit potrestání před celou třídou za přítomnosti celé komise. (Agresoři si stoupnou u dveří a vyslechnou si trest). Bez obětí!
7. Pozvat rodiče. Ne najednou.

rodiče oběti: informovat, jak bylo zajištěno zdraví jejich dítěte a sdělit, jak byli agresori potrestáni

rodiče agresorů: informovat každého zvlášť, sdělit, jak byly potrestány jejich děti

8. Komunitní kruh se třídou, první sezení bez obětí.

Vše zapisovat a nechat podepsat všem dotčeným stranám!

Vyšetřování pokročilé formy šikany – náhlý výbuch násilí, tzv. třídní linčování (učitel je svědkem situace)

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti. Odvést okamžitě ze třídy.
2. Zajisti dozor ve třídě. Zamezit domlouvání žáků na společné verzi. Situace je natolik závažná, že je třeba přerušit vyučování.
3. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
4. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
5. Pokračující pomoc a podpora oběti.
6. Kontaktovat rodiče oběti. Domluvit se na zajištění bezpečnosti.
7. Nahlášení policii, případně jiným orgánům.

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě, že se rodiče odmítají spolupracovat se školou a odmítají se zúčastňovat výchovných komisí, je škola opět oprávněna vyrozumět OSPOD.

8. Zprostředkování péče oběti.

4) Nejčastější chyby při řešení šikany

- společně je vyšetřován agresor i oběť,
- vyšetřování je prováděno ve skupině, ve třídě,
- vyšetřování nemá promyšlenou taktiku a strategii, postupuje nahodile,
- pedagogové nevědomky chrání agresora, nepřipouští, že on by mohl šikanovat,
- výpovědi obětí jsou bezdůvodně zlehčovány
- pedagog se snaží „objektivně“ rozdělit vinu mezi agresora a oběť,
- agresori jsou včas informováni, mají dost času na přípravě své výpovědi i ovlivnění svědků a často i oběti,
- nevhodný postup vyšetřujícího, že oběť odmítne vypovídat,

- vyšetřování je vedeno neobratně, že ostatní žáci odmítnou vypovídat či vědomě lžou ze strachu, aby se nestali i oni obětí,
- pozdní šetření – neřešená počáteční stádia, při vyšetřování je proces odložen na další den,
- nespolupráce s rodiči,
- „zametání pod práh“ - u nás na škole šikana není,
- neadekvátní tresty

5) Spolupráce s rodiči

Postup při podezření na výskyt šikany, o kterém jsou informováni, by měl být následující:

1. Rodiče informují o podezření výskytu šikany třídního učitele, popřípadě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází.
2. Nejsou-li podezření výskytu šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně metodika prevence či výchovného poradce, obrátí se rodiče s informací na ředitele školy.
3. V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy.
4. Jsou-li rodiče přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikany nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy, nebo podat stížnost na školu České školní inspekci.

Spolupráce při řešení šikany:

1. Škola kontaktuje rodiče až po základním prošetření. Telefonát by měl probíhat za přítomnosti svědků.

Telefonát by měl obsahovat tyto informace:

Jakou roli dítě ve vyšetřování zastává.

Jaký průběh bude mít následující vyšetřování (délka, postup, výstup,...).

Kdo se účastní vyšetřování.

Požadavky na rodiče (vyzvednout dítě, spolupráce při vyšetřování, nabídka pomoci,...).

2. Osobní jednání s rodiči vždy za přítomnosti žáka a minimálně dvou svědků (výchovné komise).
 - informace o vyšetřování,
 - výsledek vyšetřování,
 - seznámení s postupem vyšetřování,
 - seznámení s postihy,

- další postupy a individuální doporučení – předat kontakty na návaznou síť poskytující individuální péči.

6) Seznam příloh

PŘÍLOHA 1: Stadia šikanování

PŘÍLOHA 2: Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

PŘÍLOHA 1: Stadia šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity, například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které pro přehlednost můžeme označit jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

Zvláštnosti u psychických šikan

U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen“ slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí.

(Kolář 2011)

PŘÍLOHA 2: Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; účet např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.;
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávisným, pohrdavým tónem;
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmouvání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;
- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- odřenyiny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Zákonní zástupci žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi;
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.;
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem;
- nechce jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach;
- ztráta chuti k jídlu;
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem;
- dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu);
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!";
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně;
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad;
- zmínky o možné sebevraždě;

- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí;
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze;
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí;
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje i zlobu vůči rodičům;
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma;
- své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.);
- dítě se vyhýbá docházce do školy;
- dítě se zdržuje doma více, než mělo ve zvyku.